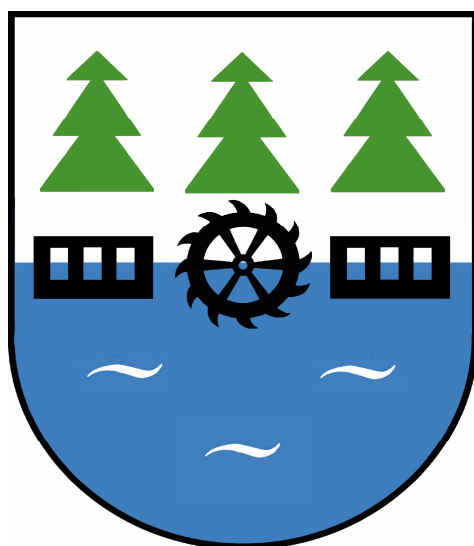

Plan odnowy miejscowości

Malachin

na lata 2009-2016

Załącznik do uchwały nr XXIX/271/09

Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2009 r.

Spis treści

Wstęp	1
I. Charakterystyka sołectwa	2
1. Położenie, powierzchnia, liczba ludności.....	2
2. Historia	3
3. Przestrzenna struktura miejscowości.....	8
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	13
1. Zasoby przyrodnicze	13
2. Dziedzictwo kulturowe	15
3. Obiekty i tereny	18
4. Infrastruktura społeczna	18
5. Infrastruktura techniczna	22
6. Gospodarka i rolnictwo	22
7. Kapitał społeczny i ludzki	23
III. Ocena mocnych i słabych stron sołectwa	24
IV. Opis planowanych zadań na lata 2009-2016.....	28
V. Podsumowanie	34

Wstęp

Istotą niniejszego opracowania pn. „Plan odnowy miejscowości Malachin” jest wypracowanie wspólnej, zrównoważonej wizji sołectwa oraz kierunków jego rozwoju na kolejne lata. W szczególności „Plan odnowy” ma konkretyzować i definiować zadania, które są do potrzebne i realne do zrealizowania na terenie sołectwa, uwzględniając jego specyfikę i zdiagnozowane potrzeby. Tym samym, „Plan odnowy miejscowości Malachin” staje się dokumentem strategicznym dla sołectwa, stanowiącym jednocześnie jedno z podstawowych narzędzi, które są niezbędne lokalnej społeczności do ubiegania się o bezzwrotne dotacje ze środków UE na rozwój swojej wsi.

Wypracowanie takiego planu jest możliwe tylko w wyniku aktywnego współdziałania mieszkańców, którzy najpełniej potrafią określić potrzeby swojej społeczności. Stąd niniejszy „Plan” jest efektem otwartej dyskusji mieszkańców, prowadzonej w formie spotkań, zebrań i warsztatów, w trakcie których mieszkańcy sołectwa decydowali o przyszłości i kierunkach rozwoju swej wsi i sołectwa Malachin. Tym samym prace nad „Planem odnowy miejscowości” mają także niewątpliwą funkcję integrującą i aktywizującą lokalną społeczność. W szczególności miały one bowiem wykazać, iż to właśnie od woli, aktywności i kreatywności samych mieszkańców zależy bezpośrednio rozwój ich wsi, a co za tym idzie – poprawa jakości życia. Całością prac nad przygotowaniem „Planu odnowy miejscowości Malachin” kierował Sołtys Malachina oraz członkowie Rady Sołeckiej, przy wsparciu koordynatora ze strony Urzędu Miejskiego w Czersku, który czuwał nad zgodnością „Planu” ze strategicznymi celami i dokumentami gminy Czersk. Prace nad „Planem odnowy miejscowości Malachin” poprzedzono inwentaryzacją zasobów sołectwa uznając, iż stanowią one podwaliny do zrealizowania określonej w „Planie” przyszłościowej, docelowej wizji sołectwa. Dokonano również diagnozy barier, zagrożeń, oraz oceny silnych i słabych stron sołectwa. Na podstawie tych ustaleń określono działania o charakterze priorytetowym dla sołectwa, które są potrzebne a także – co równie istotne – realne do zrealizowania.

Wypracowując docelową wizję sołectwa, Grupa Robocza stworzyła zrównoważoną koncepcję nowoczesnego, przyszłościowego sołectwa, będącego odzwierciedleniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Uznano, iż racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego, a także właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej gwarantuje możliwość optymalnej realizacji wszystkich funkcji.

I. Charakterystyka sołectwa

Sołectwo obejmuje tereny dość mocno rozproszone, zlokalizowane w „widelkach” dróg: Czersk-Wiele o oraz Czersk-Brusy. Większa część sołectwa – wraz z dość zwartym „centrum” wsi sołeckiej Malachin - koncentruje się po obu stronach drogi powiatowej Czersk – Wiele. Pozostała zaś część granic administracyjnych sołectwa – pasami łąk, pól i lasów - rozciąga się – w dużym rozproszeniu – w kierunku zachodnim, w stronę Brus.

Powierzchnia sołectwa wynosi 1042 ha (10,42 km²). W jego skład wchodzi wieś sołeczka Malachin (kaszb. *Malachëno*, niem. *Melchingen*).

Tereny te odznaczają się dość urozmaiconą rzeźbą terenu – są to przede wszystkim obszary pagórkowate, na północy i północnym-zachodzie dość gęsto zalesione. W południowej części sołectwa przeważają zaś łąki – pozostałości kompleksu łąk, tzw. gospodarstwa łąkowego Czersk. Na południe od wsi Malachin rozciągała się bowiem dzielnica Mościska „*łąk czerskich*”, nawadniana z Czerskiej Strugi.

Sołectwo należy do terenów dość gęsto zaludnionych. W chwili sporządzania niniejszego Planu (październik 2008) na terenie sołectwa zamieszkiwało 583 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w sołectwie wynosi 55,95 osoby/km² i jest wyższa niż średnia gęstość zaludnienia dla terenów wiejskich w skali Polski, która wynosi 51/km². Tak gęste zaludnienie sołectwa wynika z faktu, iż Malachin leży w bezpośrednim sąsiedztwie Czerska, niemalże na jego obrzeżach (2 km od granic miasta).

2. Historia

Malachin to jedna z najstarszych osad pomorskich. Początkowo dobra te stanowiły własność książąt gdańskich. Ostatni z książąt - Mszczuj II, nie mając potomstwa przekazał w 1282 r. swe włości Przemysławowi. Ten zaś, krótko po wstąpieniu na tron Pomorza w 1295 r. podzielił teren na kasztelanie.

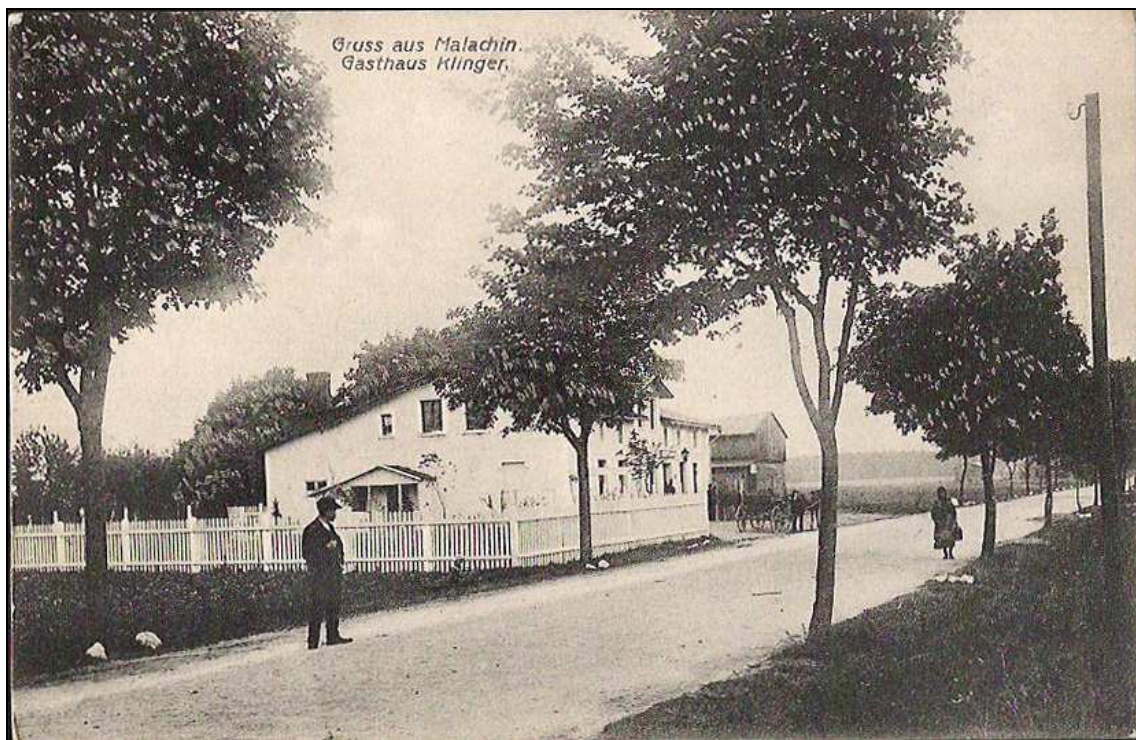
W XIV w. włości malachińskie zostały zaanektowane przez Zakon Krzyżacki i przyłączone do komturstwa tucholskiego. Pierwszy, zachowany dokument krzyżacki, w którym mowa o dzisiejszym Malachinie pochodzi z 1325 r. i mówi o wsi, lokowanej na prawie polskim. Sama nazwa „Malachin” pojawia się w dokumentach nieco później – w lutym 1382 r., przy okazji nadawania przywilejów dla Czerska (ówczesnego „Czirska”). Jak podają archiwalia, w dokumencie nadającym przywileje komtur dokonał również określenia granic, tym samym po raz pierwszy wymieniając wieś „*Malchin*” oraz duży dąb koło Cisewia. Świadczy to o już istniejącej i zagospodarowanej osadzie, która pierwotnie nazywała się „*Malchin*”, później zaś – „*Malachin*”.

W XV w. Malachin zmienił swój status, a wieś przeszły pod prawo magdeburskie. W 1406 r. wielki mistrz krzyżacki Konrad von Jungingen nadał dobra malachińskie Augustynowi z Heyensteymu, zwanemu Hossa.

W dobie Rzeczypospolitej szlacheckiej – w XVI w., wieś miała charakter dóbr szlacheckich. Jak potwierdzają kroniki w 1565 r. okoliczne włości były w rękach rodziny

Malachińskich, właścicieli dworu. Chronologicznie rzecz ujmując, ród Malachińskich związany był ze wsią już dużo wcześniej, można przypuszczać, iż co najmniej 200 lat wcześniej. I prawdopodobnie to właśnie od nazwiska tej rodziny wzięła nazwę sama wieś. Jak potwierdzają kroniki, wieś stanowiła własność Malachińskich także w XVII w. W 1622 r. dobra malachińskie zostały podzielone przez nieznanego z imienia szlachcica Malachińskiego pomiędzy dwóch jego synów: Wawrzyna (Wawrzyńca) i Jana Malachińskich. Jeden z nich prowadził wówczas we wsi karcznię.

Kolejne stulecia – a zwłaszcza XVIII/XIX w. przyniosły zmiany, w wyniku których – w 1772 r. - tereny Malachina wraz z całym regionem czerskim trafiły pod zabór pruski. Malachin wszedł w skład powiatu chojnickiego.

*Fot.1 Malachin, rok 1909. Sklep kolonialny p.Klingera (Gasthaus Klinger).
Zdjęcie ze zbiorów Witolda Jankowskiego.*

Wcielenie Malachina pod pruskie jarzmo miało swoje odzwierciedlenie w stosunkach narodowościowych, które na tym terenie układały się dla Polaków niekorzystnie. Zaborca konsekwentnie prowadził bowiem akcję sprowadzania i osadzania tu kolonistów niemieckich, w charakterze m.in. urzędników, nauczycieli, duchownych, a także rolników. Jak wynika z zachowanych archiwaliów, w 1871 r. w Malachinie zamieszkiwało 539 mieszkańców, z czego 274 katolików i aż 265 ewangelików. W 1884 r. w miejscowej szkole nauki pobierało dzieci 74 katolików i 64 protestantów. Taka struktura społeczna wzmacniała

się na korzyść ludności niemieckiej przez kolejne lata, podobnie jak w okolicznych wsiach, które w dużym stopniu były zgermanizowane. Germanizacji towarzyszyły „gospodarskie” prace na tym terenie, w tym m.in. pełna melioracja okolicznych łąk. Jednocześnie zanotowano również rozwój oświaty w Malachinie - około 1850 r. powstała we wsi szkoła. Drewniany budynek, który przetrwał do dzisiaj został wybudowany prawdopodobnie ok. 1856 r.

Wiek XX przyniósł do Malachina kolejne zmiany. Około 1910 r. we wsi istniał już duży sklep kolonialny p.Klingera.

Kilka lat później (około 1918-1920 r.) w Malachinie powołano do życia „straż ogniową” czyli lokalną jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej. Wieś wielokrotnie w swej historii była bowiem nękana poważnymi „czerwonym kurem” (jak nazywano wówczas pożary) i tragediami.

Fot.2 Zabytkowy wóz bojowy OSP w Malachinie z I połowy XX w.

W 1920 r. zbudowano pierwszą remizę. Mieściła się ona przy głównej ulicy wsi, po lewej stronie (jadąc w kierunku Karsina), tuż za obecną salą gimnastyczną. Remizę stanowiła wówczas niska, szeroka, drewniana szopa, wzniesiona na fundamencie z luźno ułożonych dużych kamieni. Szkielet budowli wykonany był z ciosanego drewna, obity deskami, dach pokryty dachem papowym. Od strony ówczesnej polnej drogi był wjazd z dużymi podwójnymi wrotami. W takiej postaci, pierwsza malachińska remiza przetrwała do 1937 r., a w jej miejsce wybudowano nową.

Fot.3 Jan Kliczkowski – Komendant OSP w Malachinie w latach 1935-39

Fot.4 Pierwsza, dziś już nieistniejąca remiza OSP w Malachinie (lata 1920-1937)

W 1928 r. na terenie wsi Malachin wybudowano część nowej linii kolejowej Czersk – Bąk. „Przecięła” ona wieś na dwie części, przechodząc także przez główną drogę „przelotową” Malachina.

W tym samym czasie, jak wynika ze szkolnych kronik gwałtownie zmniejszyła się liczba dzieci uczących się w miejscowej szkole – do zaledwie 78 dzieci, w przeważającej mierze ewangelików. Mimo odzyskania przez Polskę niepodległości, w okresie międzywojennym społeczność niemiecka w Malachinie była nadal silna, szczególnie pod względem ekonomicznym.

Podobnie było w czasie II wojny światowej. Warto wspomnieć, iż w czasie okupacji hitlerowskiej miejscowi Niemcy prowadzili aktywną, czynną walkę przeciwko Polakom. W Malachinie działała zarówno organizacja SS (*Die Schutzstaffel der NSDAP*), jak i - licząca 20 miejscowych Niemców - grupa SA (*Die Sturmabteilungen der NSDAP*). Polacy prowadzili walkę głównie w formie partyzantki, w malachińskich lasach.

Do wyzwolenia Malachina doszło 19 lutego 1945 r., kiedy to żołnierze 49 armii 2 Frontu Białoruskiego oswobodzili okoliczne wioski. Od tego czasu Malachin zaczął podnosić się ze zniszczeń wojennych i rozbudowywać, także na polu kulturalno-oświatowym.. Utworzono tu m.in. filię Biblioteki Miejsko-Gminnej

Od czasów powojennych podtrzymywane były tu także tradycje oświatowe. Wybudowano nową, obszerną siedzibę szkoły, w której do 1975 r. mieściła się szkoła podstawowa. W lutym 1975 r. przeniesiono ją do Gminnej Szkoły Zbiorczej w Czersku, a jej miejsce w Malachinie zajęła Zasadnicza Szkoła Zawodowa, którą z kolei – wbrew protestom społeczności, na mocy decyzji kuratorium - przeniesiono tu z Czerska. Szkoła cieszyła się już wtedy ponad 15- letnią tradycją i nierozzerwalnie była dotąd związana z Czerskiem.

Uczniowie i nauczyciele wbrew wcześniejszym obawom (kwestia utrudnionych dojazdów) zaadaptowali się w Malachinie, i szkoła przetrwała tu do czasów obecnych. W 2000 r. Zasadnicza Szkoła Zawodowa zmieniła nazwę na Zespół Szkół Zawodowych, a 2 lata później, czyli w 2002 r. na Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych. Obecnie w budynku tym mieści się także Czerska Szkoła Realna - niepubliczna szkoła średnia, prowadzona przez Społeczne Towarzystwo Edukacyjne. Szkoła proponuje zdobycie wykształcenia średniego ogólnokształcącego dla absolwentów szkół zawodowych.

Fot.3 Malachin, rok 1986. Szkolna społeczność ZSZ w Malachinie przed budynkiem szkolnym

Ponadto, w budynku „starej” szkoły funkcjonuje biblioteka oraz – od roku szkolnego 2008/2009 – punkt filialny Szkoły Podstawowej, obejmujący klasy I-III.

3. Przestrzenna struktura miejscowości.

Malachin to wieś sołecka, o charakterze typowo rozwlekłym, wielodrożnym i śródleśnym. Centrum wsi rozciąga się wzdłuż drogi powiatowej Czersk – Wiele. Droga ta w fragmencie przechodzącym przez Malachin stanowi centralną ulicę i szlak komunikacyjny wioski, stąd też jej nazwa - ul. Główna.

Przy ul. Główniej zlokalizowane są wszystkie najważniejsze budynki użyteczności publicznej we wsi. Mieści się tu w szczególności: kompleks budynków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych wraz z biblioteką, zlokalizowaną w budynku „starej szkoły” oraz remizą Ochotniczej Straży Pożarnej. Przy głównej drodze, bezpośrednio w sąsiedztwie szkoły

mieści się także budynek po starej remizie OSP. Obecnie mieści się tu rozdzielnia prądu. Przy głównej drodze mieszczą się też sklepy spożywcze oraz przystanki PKS.

Fot.4 Malachin – centrum wsi, ul.Główna.

Przy ul. Głównej zlokalizowane są wszystkie najważniejsze budynki użyteczności publicznej we wsi. Mieści się tu w szczególności: kompleks budynków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych wraz z biblioteką, zlokalizowaną w budynku „starej szkoły” oraz remizą Ochotniczej Straży Pożarnej, w budynku której mieści się świetlica wiejska. Przy głównej drodze, bezpośrednio w sąsiedztwie szkoły mieści się także budynek po starej remizie OSP. Przy głównej drodze mieszczą się też sklepy spożywcze oraz przystanki PKS. Warto zaznaczyć, iż szkoła oraz remiza OSP to jedne z nielicznych budynków użyteczności publicznej w Malachinie. W dużym stopniu wynika to z faktu, iż wieś położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta, w związku z czym to właśnie Czersk zaspakaja większość potrzeb mieszkańców, w szczególności zapewniając dostęp do m.in. urzędów, banków, ośrodka zdrowia, a także do kościoła. Bardzo charakterystycznym wyznacznikiem tej wsi jest bowiem fakt, iż nigdy nie zbudowano tu kościoła ani żadnej kaplicy, nie istnieje tu również cmentarz. Malachin od wieków blisko związany był z Czerskiem i więc ta miała także odzwierciedlenie w sferze publicznej i korzystaniu przez Malachinian z infrastruktury, którą zapewniało miasto. Stąd Malachin należy od wieków do parafii pw. Św.Marii Magdaleny w Czersku, a ostatnio część wsi została wcielona do parafii Mokre. Przy głównej drodze „przelotowej” wsi – po obu jej stronach - mieszczą się także siedziby firm oraz hurtowni. W

sezonie działa tu również bar, położony vis a vis szkoły. Po obu stronach drogi zlokalizowane są także przystanki PKS, w kierunku Karsina/Wiele oraz Czerska.

Malachin położony jest w swoistych „widelkach” dróg powiatowych Czersk- Wiele oraz Czersk – Brusy (zwłaszcza po prawej stronie drogi, w kierunku Brus). O ile jednak zabudowa Malachina wzdłuż drogi wielewickiej ma charakter względnie zwarty, stanowiący wyraźne centrum wsi, o tyle pozostała część wsi jest bardzo rozproszona. Pojedyncze gospodarstwa lub niewielkie osiedla gospodarstw rozrzucone są w luźnej zabudowie na terenach śródlęsnych i łąkowych.

Ryc.1 Plan Malachina

Wieś Malachin przecięta jest linią kolejową Laskowice – Bąk. Linia przechodzi w niewrażliwych miejscach wsi – w tym przez ul.Główną (przejazd strzeżony, zamykany szlabanami) oraz przez ul.Kolejową i ul.Szkolną (przejazd niestrzeżony).

Fot.5 Linia kolejowa Laskowice – Bąk

Fot.6 Stary park Malachińskich przy N-ctwie

W najstarszej części wsi – po lewej stronie (w kierunku na Wiele), w pewnym oddaleniu od drogi głównej mieści się siedziba Nadleśnictwa Czersk. Biura nadleśnictwa zlokalizowano w starym, stylowym dworku – rodowej siedzibie Rodziny Malachińskich. Dworek otoczony jest starym parkiem, z pięknymi okazami drzew i oczkiem wodnym. Cały kompleks położony jest na terenach śródleśno-łąkowych, w pewnej izolacji od pozostałych budynków tej części Malachina.

Bezpośrednio przy siedzibie Nadleśnictwa znajduje się punkt czerpania wody – zbiornik o strategicznym znaczeniu przeciwpożarowym dla wsi. Należy bowiem zaznaczyć, iż przez teren sołectwa nie przepływa żaden większy ciek wodny, nie ma tu jezior i oczek wodnych - brak jest naturalnych zbiorników wodnych. Pożary nie omijały zaś Malachina w jego historii, stąd sprawny system ppoż. jest tu sprawą pierwszorzędą.

Fot.6 Dworek Malachińskich – siedziba Nadleśnictwa Czersk

Fot.7 Dworek Malachińskich – siedziba Nadleśnictwa Czersk od strony Brus

Fot.8 Malachin – punkt czerpania wody przy Nadleśnictwie Czersk

Na terenie sołectwa znajduje się także siedziba leśnictwa Malachin. Mieści się ona przy drodze w kierunku Brus. Jest to ponad 120-letni budynek z czerwonej cegły, na

kamiennej podmurówce. Budynek został współcześnie odrestaurowany, z zachowaniem oryginalnej elewacji.

Fot 9 Leśniczówka Malachin

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie wsi.

1. Zasoby przyrodnicze

Sołectwa Malachin leży w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Czersk, leśnictwo Malachin.

Rycina 1. Sołectwo Malachin na tle podziału administarcyjnego Nadleśnictwa Czersk

Rycina 2. Sołectwo Malachin na tle podziału administarcyjnego Nadleśnictwa Czersk

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Trampl T. i inni, 1990) tereny leśne Sołectwa należą do Krainy III Wielkopolsko-Pomorskiej, dzielnicy Borów Tucholskich, mezoregionu Borów Tucholskich. Przeważają tu siedliska borowe (głównie BMśw – Bór mieszany świeży, Bb – bór bagienny oraz BŚw – bór świeży), z dominującym udziałem sosny (90%,) oraz niewielką domieszką świerka i gatunków liściastych – buka, dębu, olszy, brzozy.

Fot.9 Typowy drzewostan sołectwa Malachin

Lasy malachińskie – mimo bliskości miasta - są w dobrej kondycji zdrowotnej, ze względu na brak na tym terenie ośrodków przemysłu i zagrożeń z tym związanych. W okolicach Malachina działają bowiem głównie małe zakłady, z reguły firmy rodzinne, które prosperują w oparciu o surowce powtarzalne.

O czystości malachińskich lasów oraz powietrza świadczy bogactwo tutejszej flory i fauny. Można spotkać tu m.in. wiele cennych gatunków z rodziny wrzosowatych tj. widłaki, bagno zwyczajne i borówkę bagienną.

Część sołectwa (tereny podmokłe, Bb) objęta jest granicą obszaru Natura 2000. Ponadto w centrum Malachina – przy ul.Cisowej znajduje się użytek ekologiczny.

Na terenie sołectwa Malachin znajduje się także wiele cennych okazów drzew, w tym kilka rzadko u nas spotykanych gatunków egzotycznych. Największe skupisko takich drzew znajduje się w dawnym parku podworskim, na terenie kompleksu Nadleśnictwa przy ul. Cisowej 2. Tam właśnie rośnie także kilka imponujących pomników przyrody, na czele z okazałym cisem pospolitym (*Taxus baccata*) oraz jesionem wyniosłym, należącym do rodziny oliwkowatych (*Fraxinus Excelsior*).

Fot.10 Cis pospolity – pomnik przyrody w leśnictwie Malachin

fot.11 Wieża ppoż. w leśnictwie Malachin

Fot.11 Jesion wyniosły – pomnik przyrody w leśnictwie Malachin

2. Dziedzictwo kulturowe

Niestety, w Malachinie nie zachowały się praktycznie żadne zabytki sztuki sakralnej czy świeckiej. Po części wynika to z faktu, iż wieś sołecka Malachin w okresie powojennym została dość mocno zmodernizowana. Na fundamentach starych domów budowano nowe budynki, nie przetrwały więc do współczesnych czasów praktycznie żadne obiekty zabytkowe. Z drugiej strony – jak wspomniano wcześniej – w historii Malachina niewiele

było takich budynków, ze względu na bliską więź społeczną z miastem.. Nigdy nie powstał tu np. kościół, który z reguły jest najtrwalszym obiektem historycznym danej społeczności. Jedynym obiektem sakralnym jest znajdująca się przy ul. Głównej figura ku czci Najświętszej Marii Panny i serca Jezusa w Malachinie. Figura ta została postawiona w 1947 r. Budowali ją mieszkańcy wsi czynem społecznym między innymi panowie: Leon Kolassa, Franciszek Kulas, Stanisław Kitowski, Franciszek Narloch, Jan Kulas i inni. Jej odnową i malowaniem, krótko przed swoją śmiercią zajął się p. Stanisław Pastwa. Obecnie to miejsce jest przystankiem dla pielgrzymek podążających na kalwarię do Wiela. W maju mieszkańcy gromadzą się przy figurze na modlitwę i wówczas przez całą wieś płyną piękne pieśni maryjne. W październiku przy figurze odmawiany jest różaniec..

*Fot.12 Malachin, ul.Główna
Przydrożna figura Jezusa Chrystusa*

Fot.13 Malachin, drewniany dom z końca XIX w.

Kilka starszych budynków można znaleźć także przy ul. Głównej. Tuż przy wyjeździe ze wsi w stronę Mokrego, po lewej stronie znajduje się stara, drewniana chata z końca XIX w. Inny historyczny budynek – nazywany Dworem Malachińskich - znajduje się przy ul.Cisowej 2. Obecnie mieści się w nim siedziba Nadleśnictwa Czersk. Dwór został współcześnie całkowicie zmodernizowany, nie posiada żadnych cech stylowych.

Natomiast bezpośrednio na terenie szkoły (szkolnego boiska) znajduje się budynek po starej remizie, który wybudowany został w I połowie XX w. Dom strażaka mieścił się tutaj dość krótko, bo już w 1937 r. wybudowano nową remizę. Przez pewien czas w budynku mieściła się centrala telefoniczna. Obecnie obiekt nie jest użytkowany. Jego stan techniczny wymaga natychmiastowego remontu.

Fot.14 Malachin, „stara” remiza przy ul.Głównej

Przy ul. Głównej znajduje się także XIX wieczny drewniany budynek „starej szkoły”. Budynek wpisany jest na listę obiektów chronionych. W „starej szkole” mieści się obecnie biblioteka szkolna oraz 4 sale wykładowe. W 2007 r. wykonano tu generalny remont, w tym m.in. podniesienie sufitu, zmianę ścian działowych, zainstalowano toalety.

Fot.15 Malachin, stara szkoła przy ul. Głównej, obecnie: siedziba biblioteki szkolnej

3. Obiekty i tereny

Na terenie sołectwa Malachin znajduje się boisko szkolne do piłki nożnej, położone w centrum wsi – w kompleksie szkolnym przy ul. Głównej 11. Boisko jest częściowo ogrodzone - od głównej ulicy boisko oddzielone jest wysoką, metalową siatką.

Boisko w Malachinie posiada standardowe wymiary i trawiastą nawierzchnię, która jest jednak w bardzo złym stanie technicznym, wymagającym natychmiastowego remontu (znaczące ubytki nawierzchni). Wokół boiska brak jakiejkolwiek infrastruktury koniecznej dla tego typu obiektów.

W sąsiedztwie boiska znajduje się bieżnia sportowa, zniszczona, o niestandardowych wymiarach.

4. Infrastruktura społeczna

Na terenie Malachina znajduje się kilka budynków użyteczności publicznej. Większość z nich położona jest w zwartym centrum wsi, przy ul. Głównej – przelotowej drodze powiatowej Czersk – Wiele.

Zespół Szkół Gimnazjalnych w Malachinie

Tu właśnie mieści się m.in. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachinie oraz filia Czerskiej Szkoły Realnej.

Fot. 16 Kompleks szkolny ZSP w Malachinie przy ul. Głównej 11

W skład ZSP wchodzi: Liceum Profilowane, Technikum, Zasadnicza Szkoła zawodowa oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna. W placówce tej kształci się obecnie 558 uczniów, zgromadzonych w 22 oddziałach.

Z kolei Czerska Szkoła Realna jest niepubliczną szkołą średnią dla absolwentów szkół zawodowych, prowadzoną przez Społeczne Towarzystwo Edukacyjne. Placówka ta rozpoczęła działalność 1 września 1994 r. i posiada obecnie uprawnienia szkoły publicznej. Szkoła przyjmuje absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, publicznych i niepublicznych. W ofercie szkoły znajduje się:

- 2-letnie Liceum Ogólnokształcące Uzupełniające,
- 3-letnie Technikum zawodowe dla dorosłych na podbudowie szkoły zawodowej kształcące w zawodach: technik informatyk oraz technik ekonomista
- Studium Policealne - 2 letnie; w kierunkach: ekonomicznym (technik ekonomista), informatycznym (technik informatyk), administracyjnym (technik administracji), handlowym (technik handlowiec)
- Technikum Multizawodowe dla dorosłych na podbudowie szkoły zawodowej , w skład którego wchodzi technikum handlowe oraz technikum mechaniczne,
- Technikum Ekonomiczne dla dorosłych na podbudowie szkoły zawodowej.

Kompleks szkolny w Malachinie jest zwarty i ogrodzony, obejmuje on:

- „nowy” budynek szkolny, wybudowany w latach 70-tych; znajduje się tu 14 sal lekcyjnych (częściowo wyremontowanych - w 2007 r. przeprowadzono remont generalny 7 sal oraz gabinetu pedagoga), gabinety nauczycielskie oraz zaplecze sanitarne; budynek wymaga prac remontowych, w pierwszej kolejności termomodernizacji (modernizacja centralnego ogrzewania, budowa zadaszeń nad wejściem do szkoły – tzw.”wiatrołapu”) oraz dostosowania placówki dla potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazd dla wózków inwalidzkich).
- budynek „starej” szkoły z końca XIX w., wpisany na listę obiektów chronionych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; obecnie na parterze budynku mieszczą się 4 sale lekcyjne, z czego dwie użytkowane są nieodpłatnie przez Szkołę Podstawową – Filię w Malachinie, pozostałe dwie klasy zaś przez ZSP. Na piętrze budynku mieści się biblioteka szkolna. Jest ona wyposażona dodatkowo w pracownię multimedialną, gdzie znajduje się 8 stanowisk komputerowych.
- boisko szkolne.

Szkoła nie posiada własnej sali gimnastycznej, co jest dotkliwym utrudnieniem w prowadzeniu zajęć wychowania fizycznego dla tak dużej grupy młodzieży. Do niedawna szkoła korzystała z sali przy ul.Główniej – dawnej sali tanecznej. Jej stan techniczny nie pozwala jednak na dalsze jej użytkowanie. Obecnie zajęcia wf odbywają się na sali w remizie

OSP, udostępnionej grzecznościowo przez druhów z OSP na potrzeby szkolnej społeczności. Budowa nowoczesnej Sali w obrębie kompleksu szkolnego jest priorytetem szkoły.

Fot.17 Stara sala taneczna przy ul.Głównej

Na terenie szkolnym mieści się także – wspomniana wcześniej - stara remiza. Usytuowanie remizy w kompleksie szkolnym czyni zasadnym koncepcje takiego zagospodarowania tego budynku, aby był on użyteczny społeczności szkolnej.

Remiza OSP – świetlica wiejska

Vis a vis szkoły, po drugiej stronie ul. Głównej mieści się budynek mieszczący remizę OSP w Malachinie oraz świetlicę wiejską. Oprócz zaplecza technicznego OSP (garaż z wozem bojowym) mieści się w niej obszerna sala – świetlica wiejska, wykorzystywana przez społeczność lokalną do celów kulturalno-edukacyjnych. W budynku – staraniem miejscowych druhów – zorganizowano Izbę Tradycji OSP (nad garażem OSP). Zgromadzono tu liczne pamiątki związane z historią jednostki. Przed remizą znajduje się pamiątkowy obelisk, poświęcony w 80-tą rocznicę powstania OSP w Malachinie. Tuż obok mieści się figura św.Floriana. Teren wokół remizy i świetlicy jest ogrodzony, częściowo zagospodarowany, oddzielony od strony ulicy pasem zieleni.

Fot. 18-22 Remiza OSP i świątelnia wiejska w Malachinie oraz eksponaty z malachinińskiej Izby Tradycji OSP, w tym: oryginalna sygnalówka OSP Malachin

5. Infrastruktura techniczna

Wieś Malachin od 2002 r. w większości podłączona jest do sieci wodociągowej, doprowadzonej tu z Czerska w kierunku Mokrego. Zaledwie niewielki procent gospodarstw korzysta z własnych ujęć wody.

Brakuje natomiast sieci kanalizacyjnej. Nieczystości z gospodarstw domowych odprowadzane są i gromadzone w bezodpływowych zbiornikach przydomowych. Są one oczyszczane przez prywatne przedsiębiorstwa uprawnione do tego typu działalności.

Odpady stałe odbierane są przez Zakład Usług Komunalnych w Czersku i wywożone na wysypisko śmieci w Nieżurawie. Ponadto w Malachinie znajduje się sieć telekomunikacyjna oraz elektryczna napowietrzna kablowa i oświetleniowa.

6. Gospodarka i rolnictwo

Na terenie sołectwa funkcjonuje 21 podmiotów gospodarczych, z czego: branża handlowo-usługowa-2 podmioty, stolarstwo: 1, budownictwo: 5, handel: 2, usługi leśne: 1, transport: 1, branża produkcyjno-handlowa: 5, pozostałe: 4 podmioty.

Tereny sołectwa mają rolniczy charakter. Wg ewidencji gruntów, w udziale poszczególnych klas gruntów dominują – oprócz lasów – rola i łąki. Na terenie sołectwa funkcjonuje kilka nowoczesnych, dużych gospodarstw rolnych, specjalizujących się w hodowli trzody chlewnej i bydła oraz w uprawie roli.

Fot.23 Malachin, ul.Podleśna –przedsiębiorstwo PPHU ŚLUSARSTWO Stefana Ziemanna

7. Kapitał społeczny i ludzki.

W sołectwie Malachin aktywność społeczeństwa skupiona jest przede wszystkim wokół miejscowej jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Malachin ma długoletnie tradycje w funkcjonowaniu społeczności strażackiej, które nadal są podtrzymywane. Dowodem zaangażowania mieszkańców Malachina w kultywowanie tradycji i historii okolicy jest tutejsza Izba Tradycji.

Ponadto na terenie sołectwa działa rada Sołecka, która kilka razy w roku organizuje dla mieszkańców okolicznościowe spotkania: pikniki, festyny, obchody Dnia Seniora itd.

Zważywszy na fakt, iż Malachin jest siedzibą zespołu szkół, wieś zyskała lidera w postaci społeczności szkolnej. Wnosi ona wiele dobrego w życie sołectwa, promując model otwartej współpracy na rzecz miejscowej społeczności. Do jednych z najbardziej cennych inicjatyw należy m.in. organizowanie wypoczynku dla dzieci z sołectwa podczas ferii zimowych.

Poza OSP, Rada Sołecką oraz społecznością szkolną nie funkcjonują w Malachinie żadne organizacje formalne i nieformalne. Szczególnie dotkliwy wydaje się być brak organizacji skupiającej kobiety (typu Koło Gospodyń Wiejskich).

Fot.24 Przedstawienie dla mieszkańców Malachina – „Moralność Pani Dulskiej” w wykonaniu grupy aktorskiej z Zespołu Szkół

III. Ocena mocnych i słabych stron sołectwa.

S H	Mocne strony	Słabe strony

1. Atrakcyjne położenie komunikacyjne (przy drodze powiatowej Czersk – Wiele oraz Czersk-Brusy, w pobliżu linii kolejowej) 2. Bliskość ośrodków miejskich (2 km do Czerska; połączenie chodnikiem z miastem, dostępność potencjalnych miejsc zatrudnienia i edukacji, połączenie autobusowe zorganizowane pod potrzeby szkoły) 3. Atrakcyjność osiedleńcza i turystyczna okolicy (brak przemysłu, czyste powietrze, lasy, pomniki przyrody, a jednocześnie bliskość miasta, która sprawia, że Malachin staje się atrakcyjną alternatywą osiedleńczą dla osób zatrudnionych w Czersku („sypialnia” Czerska). 4. Atrakcyjność inwestycyjna okolicy – liczne tereny inwestycyjne, zwłaszcza pod budownictwo mieszkaniowe 5. Dobrze rozwinięta działalność gospodarcza m.in. rzemieślnicza (metaloplastyka, stolarstwo), nowe zakłady pracy), firmy budowlane, hurtownie itd. 6. Dobre warunki do prowadzenia okołorolniczej działalności; (np. zbieractwa i przetwórstwa runa leśnego, rolnictwa ekologicznego)	1. Brak odpowiedniej infrastruktury (m.in. brak kanalizacji, zły stan głównej drogi Czersk – Karsin – Wiele, zły stan chodników oraz wiat przystankowych PKS, niewystarczające oświetlenie ulic, brak nawierzchniowych [nadziemnych] hydrantów) 2. Brak bazy turystycznej (brak miejsc noclegowych, brak agroturystyki) 3. Brak miejsc parkingowych w centrum wsi, a także niedostosowany do potrzeb społeczności szkolnej wewnętrzny parking przy szkole; 4. Trudne warunki dla prowadzenia rolnictwa (słabe ziemie, brak naturalnych zbiorników wodnych) 5. Brak zaplecza rekreacyjno-sportowego dla dzieci i młodzieży (brak placu zabaw dla dzieci, brak sportowej infrastruktury szkolnej tj. zaniedbane, niestandardowe boisko bez żadnej infrastruktury (szatnia, ławeczki, kosze na śmieci itd.) 6. Brak przedszkola, ośrodka kultury, organizacji społecznych (formalnych i nieformalnych)

SFERA SPOŁECZNA	1. Młode społeczeństwo” – duży udział dzieci i młodzieży w strukturze lokalnej społeczności, społeczność rozwojowa; 2. Solidarność społeczeństwa, poczucie przynależności do grupy; 3. Mentalność typowo pomorska: (gospodarność, pracowitość, patriotyzm lokalny – zadbane gospodarstwa i posesje, brak nieużytków leżących ugiorem – zagospodarowanie wszelkich gruntów ornych i zielonych itd.) 4. Duża aktywność środowiska szkolnego które – wraz z OSP- przejęło we wsi rolę lidera i inicjatora życia kulturalnego oraz społecznego (kilkudziesięcioletnie tradycje spotkań wigilijnych, karnawałowych, imprez sportowych, akademii i uroczystości narodowych i społecznych (Dzień Dziecka, Dzień Matki); 5. Silne tradycje OSP jako lidera życia społecznego sołectwa, kultywowanie tradycji: funkcjonowanie jedynej w regionie Izby Tradycji OSP; 6. Wzrost świadomości i potrzeby zmian, oraz otwieranie się na pewne formy aktywności (wysoka frekwencja na imprezach organizowanych przez szkołę, Radę Sołecką czy OSP świadczy o popycie mieszkańców na ofertę kulturalno-oświatową) 7. Odpowiednia baza kulturalno-rekreacyjna (sala w Domu Strażaka, „stara” sala taneczna, „stara” remiza itd. – są to stare budynki i ich użytkowanie uzależnione jest od remontu)	1. Brak formalnych i nieformalnych organizacji pozarządowych i grup działania, nieliczne inicjatywy oddolne na rzecz lokalnej społeczności, z wyjątkiem działań szkoły i OSP; 2. Brak oferty aktywizacji i zagospodarowania wolnego czasu dla poszczególnych grup mieszkańców: • dzieci i młodzieży (poza zajęciami szkolnymi tj. świetlica młodzieżowa, klub, drużyna harcerska, kółka zainteresowań), • kobiet (np. KGW, koła zainteresowań – hafciarstwo, makrama itd) • seniorów (np. Klub Seniora, Koło PZEmR) mimo posiadanych zasobów osobowych oraz technicznych (remiza, wiejska sala taneczna). Brak powszechnie dostępnego miejsca spotkań lokalnej społeczności. 3. Utrudniony dostęp do wychowania przedszkolnego;

S F	SZANSE	ZAGROŻENIA

1. Możliwość pozyskiwania środków z zewnętrznych źródeł finansowania (fundusze strukturalne, fundacje, konkursy, stowarzyszenia, granty instytucji itd.), a także inne korzyści płynące z integracji z UE (np. wymiana młodzieży, promocja kultury i rzemiosła) 2. Zjawisko „ucieczki z miast” tj. moda na osiedlanie się za miastem, ale jednocześnie w bezpośredniej jego bliskości, na łonie przyrody; Bliskość miasta Czerska sprawia, że mieszkańcy sołectwa mają zapewniony nieuciągliwy dostęp do miejsc pracy, szkół, ochrony zdrowia, banków, sklepów itd., a przy tym na co dzień mieszkają w otoczeniu pięknej i nieskażonej przyrody, spokoju i w pewnej izolacji, nie rezygnując ze zdobyczy cywilizacji. Ponadto fakt, iż znajdują się tu liczne tereny pod zabudowę mieszkaniową sprawia, iż Malachin jest atrakcyjna alternatywa osiedleńcza dla miasta Czerska. Sprzyja temu także fakt, iż Czersk i Malachin coraz bardziej łączą się, a Malachin staje się przedłużeniem miasta (dzielnica). 3. Dobre położenie komunikacyjne – przy drogach powiatowych Czersk-Wiele oraz Czersk-Brusy 4. Promocja przedsiębiorczości, zwłaszcza pomoc mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom w rozwoju firmy oraz pomoc w utworzeniu własnej firmy; korzystne warunki dla podejmowania działalności na obszarze gminy Czersk (ulgi i preferencje);	1. Trudności w sprawnym pozyskiwaniu środków unijnych na potrzeby wsi takie jak: skomplikowane procedury, ostre kryteria itd., ograniczone możliwości wnoszenia wkładu własnego; 2. Konkurencja sąsiedniej gminy oraz innych, atrakcyjnych turystycznie wsi położonych wzdłuż drogi Czersk – Wiele w „walce” o turystę. 3. Deprecjacja sektora rolnego w gospodarce, co sprawia, iż standard życia mieszkańców – z reguły rolników – obniża się; 4. Niekorzystna sytuacja gospodarcza regionu (wysoka inflacja, zastój gospodarczy, dekonunktura na lokalnym rynku usług, niekorzystne relacje cenowe, zbyt restrykcyjne przepisy)

SFERA SPOŁECZNA	1. Solidarność i zaangażowanie mieszkańców wsi, pozwalająca m.in. na zagospodarowanie wsi odpowiadające zdiagnozowanym potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców. Stwarza to realne szanse na poprawę ich jakości życia, a przez to – zatrzymanie niekorzystnego zjawiska emigracji do miasta. Poprawę jakości życia może przynieść w szczególności: otwarcie przedszkola, utworzenie miejsca spotkań młodzieży, zajęcia tematyczne dla poszczególnych grup wiekowych z wykorzystaniem świetlicy wiejskiej, aktywizacja osób starszych, stworzenie infrastruktury rekreacyjnej 2. Promowanie idei liderów wiejskich i powszechna edukacja społeczna (kampanie społeczne, warsztaty, szkolenia), pokonująca stereotypy i bariery oraz budująca podwaliny świadomego społeczeństwa obywatelskiego, otwartego na potrzeby swego środowiska.	1. Migracja młodzieży do miasta, wytwarzanie silnej więzi z Czerskiem, który zaspokaja potrzeby kulturalne i rekreacyjne młodych ludzi, poprzez liczne zajęcia w Ośrodku Kultury, szkołach, świetlicach, biblioteki itd. W odpowiedzi na to młodzież ukierunkowuje aktywność na działania prowadzone na terenie miasta. Osłabieniu ulega przez to więź z rodzinną wsią, która staje się jedynie „noclegownią” młodych ludzi. 2. Dysonans pomiędzy tożsamością kulturową, a środowiskiem naturalnym i aspiracjami cywilizacyjnymi mieszkańców (negatywne skutki przemian kulturowych)

IV. Opis planowanych zadań na lata 2009-2016

1. Budowa sieci kanalizacyjnej we wsi Malachin (stanowiąca odcinek sieci Czersk – Mokre)

Opis zadania: Kanalizacja sanitarna grawitacyjna, przepompownie ścieków wraz z przyłączami tłocznymi oraz przykanaliki sanitarne w Malachinie. Pozwoli to na uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie sołectwa. W wyniku podłączenia Malachina do sieci kanalizacyjnej ścieki bytowo-gospodarcze zostaną odprowadzone na miejską oczyszczalnię ścieków w Czersku poprzez istniejący system kanalizacji grawitacyjnej.

Cel: Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, poprawa jakości życia mieszkańców

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa

Harmonogram realizacji: 2009 - 2010 (wg WPI Gminy Czersk)

Koszt: 3 228 988, 42 zł brutto

Źródło finansowania: PROW

---

2. Remont i przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Malachinie

Opis zadania: Modernizacja budynku przeprowadzona zostanie w następującym zakresie:

- wymiana pokrycia dachowego z płyt azbestowo – cementowych na blacho dachówkę wraz z orynnowieniem
- wykonanie zadaszeń nad drzwiami wejściowymi do budynku
- montaż dwóch okien dachowych doświetlających pomieszczenia Izby Tradycji OSP
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej
- docieplenie i wykonanie nowej elewacji budynku
- wymianę stalowej bramy garażowej na segmentową typu Harmann
- zmianę desek podłogowych na posadzkę z terakoty we wszystkich pomieszczeniach obiektu (oprócz łazienek)
- wymianę w kuchni glazury ściennej i armatury wod.kan.
- wymianę przestarzałej i energochłonnej instalacji c.o. (rury, grzejniki i piec c.o.)
- remont instalacji elektrycznej i montaż instalacji odgromowej
- wykonanie gładzi gipsowej i przeprowadzenie prac malarskich w pomieszczeniach budynku
- zakup nowych stołów i krzeseł do głównej sali obiektu

Cel: poprawa jakości, zakresu i dostępności lokalnej infrastruktury społecznej poprzez jej modernizację i podniesienie poziomu wyposażenia.

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi i sołectwa Malachin oraz osoby spoza sołectwa, korzystające z remizy

Harmonogram realizacji: 2009 -2013

Koszt: 250 000,00 zł

Źródło finansowania: RPO WP, PROW, środki własne

---

3. Utworzenie alternatywnej formy wychowania przedszkolnego w Malachinie

Opis zadania: W związku z dużą grupą dzieci w wieku przedszkolnym, zamieszkujących wieś i sołectwo Malachin oraz nie funkcjonowaniem tu żadnej placówki przedszkolnej, istnieje konieczność utworzenia jednej z form wychowania przedszkolnego. Realizacja zadania polega na utworzeniu w Malachinie oddziału alternatywnej formy edukacji przedszkolnej w szkole podstawowej. Nie wiąże się z tym konieczność adaptacji żadnego pomieszczenia – stosowne zaplecze jest już przystosowane.

Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Grupa odbiorców: dzieci w wieku 3-5 lat z terenu sołectwa Malachin

Harmonogram realizacji: 2009-2010

Koszt: ok. 500 tys. zł/ uruchomienie zadania oraz jego finansowanie w latach 2009-2010

Źródło finansowania: EFS

---

4. Organizacja szkoleń, warsztatów oraz zajęć mających na celu aktywizację i zagospodarowanie wolnego czasu dla poszczególnych grup mieszkańców

Opis zadania: Zagospodarowanie wolnego czasu różnych grup mieszkańców Malachina poprzez organizację zajęć tematycznych i kół zainteresowań, w szczególności: dzieci i młodzieży (np. szkoła tańca, kurs karate), kobiet (np. hafciarstwo, makrama, Koło Gospodyń Wiejskich – zajęcia kulinarne, szkolenia z agroturystyki) itd) oraz seniorów (np. „wieczorki”, kurs komputerowy, zajęcia taneczne, muzyczne, zajęcia i kursy Czerskiego Uniwersytetu III Wieku). W szczególności widzi się potrzebe zorganizowania zajęć dla młodzieży przygotowujących je do samodzielnego życia we własnym gospodarstwie domowym np. kursy kulinarne.

Cel: podniesienie aktywizacji społeczności lokalnej

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic

Harmonogram realizacji: 2009-2015

Koszt: 15 000,00 zł/rocznie

Źródło finansowania: RPO WP, PROW, środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, LGD „Sandry Brdy”

---

5. Zagospodarowanie placu w sąsiedztwie szkoły - budowa placu zabaw

Opis zadania: Budowa kompleksu rekreacyjnego dla dzieci z huśtakami, zjeżdżalnią i piaskownicą

Cel: zwiększenie lokalnej atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej; poprawa jakości, zakresu i dostępności lokalnej infrastruktury społecznej poprzez jej modernizację i podniesienie poziomu wyposażenia, rozwój sprawności fizycznej mieszkańców

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2011

Koszt: 80 000,00 zł

Źródło finansowania: RPO WP, PROW lub środki własne

---

6. Remont starej „sali tanecznej” w Malachinie – adaptacja na potrzeby ogólnodostępnej świetlicy młodzieżowej

Opis zadania: Przejęcie od powiatu chojnickiego oraz adaptacja istniejącej sali tanecznej (wykorzystywanej do niedawna jako sala gimnastyczna) na potrzeby społeczności Malachina – wymiana podłogi, ogrzewania, nowe oświetlenie itd

Cel: zwiększenie lokalnej atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej; poprawa jakości, zakresu i dostępności lokalnej infrastruktury społecznej poprzez jej modernizację i podniesienie poziomu wyposażenia, rozwój sprawności fizycznej mieszkańców

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2011

Koszt: 30 000,00 zł

Źródło finansowania: RPO WP, PROW lub środki własne

---

7. Poprawa lokalnej infrastruktury drogowej w Malachinie poprzez budowę nowych chodników, poprawę oświetlenia ulic oraz utwardzenie lokalnych dróg i ulic

Opis zadania: Zadanie obejmuje utwardzenie płytami YOMB następujących ulic: Szkolna (do przejazdu kolejowego), Podleśna (kontynuacja utwardzania w kierunku Zakładu Produkcyjno-Handlowego Stefana Ziemanna), Leśna, Cegielniana, Ogrodowa, Akacyjowa i Słoneczna. Są to trasy komunikacyjne prowadzące do szkoły oraz zakładów pracy, dla których jednym z podstawowych gwarantów rozwoju jest dobry dojazd. Zadanie obejmuje także budowę nowego chodnika – od przejazdu kolejowego do ul.Leśnej (lewa strona) – jest to droga dzieci do szkoły. Ponadto przeprowadzona zostanie poprawa oświetlenia na następujących ulicach: Cegielniana (na całym odcinku), ul.Leśna (na odcinku lasu) oraz dodatkowe punkty świetlne na ul.Kolejowa (na wysokości posesji nr 2-4) ul.Akacyjowa, Słoneczna, Ogrodowa, Cisowa i Podleśna.

Cel: zwiększenie lokalnej atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej; poprawa jakości, zakresu i dostępności lokalnej infrastruktury, poprawa jakości życia mieszkańców Malachina, poprawa bezpieczeństwa

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin oraz osoby spoza sołectwa

Harmonogram realizacji: 2009-2015

Koszt: 3 000 000 zł

Źródło finansowania: RPO WP, PROW, środki własne

---

8. Powołanie i działalność lokalnych organizacji społecznych oraz nieformalnych grup m.in. Koło Gospodyń Wiejskich, drużyna harcerska, Klub Seniora oraz organizacja przez nie corocznego cyklu imprez dla mieszkańców

Opis zadania: Aktywizacja lokalnej społeczności przez utworzenie oraz wzmocnienie możliwości działania grup/organizacji lokalnych różnych grup mieszkańców. **Cel:** aktywizacja i integracja społeczności lokalnych, poprawa jakości życia mieszkańców, promocja sołectwa oraz jego walorów historycznych

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2016

Koszt: 15 000,00 /rocznie

Źródło finansowania: RPO WP, PROW, środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, LGD „Sandry Brdy

---

9. Ustawienie we wsi nowych tablic informacyjnych

Opis zadania: Ustawienie w najczęściej uczęszczanych miejscach Malachina kilku tablic informacyjnych na ogłoszenia Rady Sołeckiej i inne, w celu kontaktowania się z

mieszkańcami. Zapobiegnie to nieestetycznemu oklejaniu drzew, płotów i przystanków plakatami i ogłoszeniami.

Cel: poprawa jakości życia mieszkańców Malachina

Grupy odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 5 000 zł

Źródło finansowania: budżet gminy, środki własne sołectwa, LGD „Sandry Brdy”

---

10. Renowacja figury Jezusa Chrystusa przy ul. Główniej

Opis zadania: Odrestaurowanie starej – powojennej figurki przydrożnej przy ul. Główniej – odmalowanie, uzupełnienie ubytków.

Cel: poprawa estetyki Malachina, zachowanie dziedzictwa kulturowego

Grupy odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 5 000 zł

Źródło finansowania: środki własne sołectwa, środki własne gminy

---

11. Budowa hali sportowej przy ZSP w Malachinie

Opis zadania: Zadanie polega na wybudowaniu nowoczesnej hali sportowej wraz z zapleczem (szatnie, sanitariaty, ławki itd.)

Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych na terenach wiejskich poprzez wzbogacenie bazy sportowo-edukacyjnej, rozwój sprawności fizycznej dzieci i młodzieży

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa

Harmonogram realizacji: 2009 – marzec 2010

Koszt: 3 000 000 zł

Źródło finansowania: RPO WP, środki własne powiatu chojnickiego (organu prowadzącego)

---

12. Budowa kompleksu sportowego (boisk) przy ZSP w Malachinie

Opis zadania: Zadanie polega na wybudowaniu nowoczesnego, ogólnie dostępnego kompleksu sportowego obejmującego boisko do gry w piłkę nożną, bieżnię itp. Jednocześnie konieczne jest zabezpieczenie linii energetycznej przebiegającej bezpośrednio nad boiskiem szkolnym, co zagraża bezpieczeństwu użytkujących boisko uczniów.

Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych na terenach wiejskich poprzez wzbogacenie bazy sportowo-edukacyjnej, rozwój sprawności fizycznej dzieci i młodzieży

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 – 2015

Koszt: 1 000 000 zł

Źródło finansowania: Ministerstwo Sportu, środki własne organu prowadzącego

---

13. Budowa obserwatorium astronomicznego i stacji meteorologicznej w „starej” remizie

Opis zadania: Zadanie polega na zaadaptowaniu budynku „starej” remizy przy ul. Główniej na cele związane z rozwijaniem zainteresowań młodzieży – np. na obserwatorium astronomiczne i stację meteorologiczną.

Cel: poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez dostęp do lepszej jakości oferty kulturalnej, integracja wspólnot lokalnych,

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 15 000 zł

Źródło finansowania: MEiDN, konkursy unijne dla szkół, środki organu prowadzącego

---

14. Adaptacja biblioteki szkolnej na bibliotekę sołecką

Opis zadania: Zadanie polega na zaadaptowaniu biblioteki szkolnej, mieszczącej się w „starej” szkole na potrzeby sołectwa. Mieści się ona na nowowyremontowanym poddaszu, przeznaczona jest obecnie jedynie dla uczniów szkół w Malachinie. Celem zadania jest doposażenie biblioteki (książki, regały biblioteczne, biurka, antyramy, sztalugi) tak aby mogła ona pełnić funkcje ogólnodostępnej biblioteki sołeckiej oraz centrum kultury (wystawy, dostęp do internetu itd.).

Cel: aktywizacja społeczna i kulturalna mieszkańców

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2014

Koszt: 10 000 zł

Źródło finansowania: środki własne gminy, MEiDN, konkursy unijne dla szkół

---

15. Budowa „wiatrolapu” przed wejściem do budynku szkoły

Opis zadania: Zadanie polega na zadaszeniu części wejściowej do budynku szkoły w Malachinie, co zapobiegnie dużym stratom ciepła w budynku.

Cel: poprawa efektywności systemu grzewczego budynku, poprawa warunków dydaktycznych

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 10 000 zł

Źródło finansowania: środki organu prowadzącego, konkursy unijne dla szkół, środki własne

---

16. Przygotowanie i wydruk ulotki/folderu promującego Izbę Tradycji w Malachinie

Opis zadania: Oparcowanie i wydanie folderu promującego Izbę Tradycji OSP w Malachinie – jedyną placówkę tego typu w regionie.

Cel: Upowszechnienie bogatej historii miejscowości i przybliżenie tradycji, zebranie i zarchiwizowanie rozproszonych pamiątek, kronik i innego rodzaju archiwów dotyczących historii Malachina oraz OSP

Grupa odbiorców: mieszkańcy Malachina, turyści, zainteresowani historią

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 10 000,00 zł

Źródło finansowania: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, środki własne, fundacje, LGD Sandry Brdy

---

17. Utworzenie ścieżki przyrodniczej przy ZSP w Malachinie

Opis zadania: Utworzenie ścieżki przyrodniczej oraz ogrodu dendrologicznego na placu przed szkołą. Teren jest już częściowo zadrzewiony cennymi gatunkami drzew i krzewów. Zadanie obejmuje uzupełnienie nasadzeń oraz ustawienie tablic dydaktycznych i wiaty (zadaszenia) pozwalającej na przeprowadzenie zajęć w terenie.

Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych na terenach wiejskich poprzez wzbogacenie bazy dydaktycznej

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 10 000 zł

Źródło finansowania: środki PGL LP, MEiDN, konkursy unijne dla szkół, środki własne gm.

---

18. Budowa nowych wiat przystankowych w Malachinie

Opis zadania: Budowa nowych wiat przystankowych w Malachinie, wykonanych z trwałego, przezroczystego tworzywa sztucznego, zapobiegającego wandalizmowi

Cel: poprawa estetyki wsi oraz jakości życia mieszkańców

Grupy odbiorców: uczniowie zespołu szkół w Malachinie, mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 15 000 zł

Źródło finansowania: środki własne gminy i sołectwa

---

19. Instalacja nadziemnych hydrantów w Malachinie

Opis zadania: Instalacja 10 nawierzchniowych hydrantów, umożliwiających podjęcie akcji ratunkowo-gaśniczej Straży Pożarnej

Cel: poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców

Grupy odbiorców: mieszkańcy sołectwa Malachin i okolic, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 - 2015

Koszt: 15 000 zł

Źródło finansowania: środki własne gminy i sołectwa

V. Podsumowanie

W oparciu o specyfikę wsi oraz zdiagnozowane potrzeby naszych mieszkańców, odwołując się również do bogatej historii i tradycji tych ziem, powstała zrównoważona koncepcja nowoczesnego, przyszłościowego sołectwa, będącego odzwierciedleniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców, stanowiącą jednocześnie atrakcyjny „produkt turystyczny”.

Przedstawiona w niniejszym dokumencie wizja sołectwa Malachin wraz z uszczegółowieniem kierunków jego rozwoju na lata 2009-2016, została wypracowana w okresie październik-grudzień 2008 r. przez zespół roboczy w składzie:

1. Krystyna Fierek – sołtys Malachina
2. Elwira Bieszke-Binebessel – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachinie
3. Stanisław Skuczyński – Naczelnik OSP w Malachinie
4. Józef Grabański – Prezes OSP w Malachinie
5. Zbigniew Mania – Zespół Szkół w Malachinie
6. Kamila Narloch – mieszkaniec Malachina
7. Adam Śpica – mieszkaniec
8. Jan Czapiewski – mieszkaniec
9. Stefan Ziemann – PPHU Ślusarstwo
10. Mateusz Urbański – mieszkaniec
11. Natalia Biesek – mieszkaniec
12. Sebastian Wasiniewski – mieszkaniec
13. Franciszek Szarafin – mieszkaniec
14. Anna Jazdżewska – mieszkaniec, pracownik UM w Czersku
15. Magdalena Apostołowicz – pracownik UM w Czersku

Fot.25 Grupa Inicjatywna ds. opracowania Planu Odnowy Malachina, październik 2008 r.